

Biomasa ražotājs
SIA “AVOTI SWF”
Pamatpiegādes atskaite

Versija 1.2 2016. gada jūnijs

Lai iegūtu turpmāku informāciju par SBP (Sustainable Biomass Partnership) un apskatītu pilnīgu dokumentu kopumu, apmeklējiet www.sustainablebiomasspartnership.org

Dokumenta vēsture

Versija 1.0: publicēta 2015. gada 26. martā.

Versija 1.1: publicēta 2016. gada 22. februārī.

Versija 1.2 publicēta 2016. gada 23. jūnijā.

© Copyright The Sustainable Biomass Partnership Limited 2015

Saturs

1	Pārskats	1
2	Pamatpiegādes apraksts	2
2.1	Vispārīgs raksturojums.....	2
2.2	Pasākumi, kas tiek veikti, lai motivētu sertifikāciju starp izejmateriālu piegādātājiem	12
2.3	Nobeiguma cirtes paraugu ņemšanas programma.....	12
2.4	Izejmateriālu plūsmas diagramma, attēlojot izejmateriālu veidu	13
2.5	Pamatpiegāžu skaitliskais raksturojums	13
3	Pamatpiegādes novērtējuma prasība	15
4	Piegādes ķēdes novērtējums.....	16
4.1	Joma.....	16
4.2	Pamatojums	16
4.3	Risku analīzes rezultāti	16
4.4	Piegādātāju pārbaudes programmas rezultāti	16
4.5	Noslēgums	16
5	Pamatpiegādes novērtējuma process	17
6	Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm	17
6.1	Atbilde uz ieinteresēto pušu komentāriem	18
7	Sākotnējā risku novērtējuma pārskats	18
8	Piegādātāju pārbaudes programma.....	19
8.1	Piegādātāju pārbaudes programmas apraksts	20
8.2	Koksnes ieguves vietu auditi.....	20
8.3	Piegādātāju pārbaudes programmas rezultāti	20
9	Risku mazināšanas pasākumi	21
9.1	Risku mazināšanas pasākumi.....	21
9.2	Kontrole un rezultāti	21
10	Detalizēta informācija par rādītājiem	21
11	Ziņojuma pārskatīšana	23
11.1	Profesionālā pārskatīšana.....	23
11.2	Publiskie vai papildu pārskati	23
12	Atskaides apstiprināšana	24
13	Jauninājumi	25
13.1	Būtiskas pamatpiegādes izmaiņas.....	25
13.2	Iepriekšējo risku mazināšanas pasākumu efektivitāte	25
13.3	Jauns risku novērtējums un risku mazināšanas pasākumi	25

13.4	Faktiskais izejmateriālu apjoms pēdējos 12 mēnešos.....	25
13.5	Plānotais izejmateriālu apjoms nākamajos 12 mēnešos	25

1 Pārskats

Pirmajā lapā ir iekļauta šāda informācija:

Ražotāja nosaukums: SIA "AVOTI SWF"

Ražotāja atrašanās vieta: "Avoti", Lizums, Gulbenes novads, Latvija, LV4425

Ģeogrāfiskais novietojums: 57.194944, 26.374747

Galvenā kontaktpersona: Jānis Misiņš, mob. +37126540255; e-pasts: janis.misins@avoti.lv

Uzņēmuma mājaslapa: <http://www.avoti.lv/>

Atskaides pabeigšanas datums: 2017.gada 1. decembris

Pēdējais sertifikācijas audits:

Sertifikācijas organizācijas nosaukums: NEPCon SIA

Tulkojumi no angļu valodas: Jā

Izmantotie SBP standarti: 1 version 1.0, SBP Standard 2-V1.0; SBP Standard 4-V1.0.; SBP Standard 5-V1.0
(instructions documents 5A; B; C V1.1.)

Timekļa saite uz izmantotajiem standartiem: <http://www.sustainablebiomasspartnership.org/documents>

SBP apstiprinātais reģionālo risku novērtējums: nav attiecināms

Timekļa saite uz uzņēmuma mājaslapu: http://www.avoti.lv/lv/sbp_lv.pdf

Norādiet, kā pašreizējais novērtējums atbilst pamatpiegādes novērtējumu ciklam				
Galvenais (sākotnējais) novērtējums	Pirmā novērošana	Otrā novērošana	Trešā novērošana	Ceturtā novērošana
X	☐	☐	☐	☐

2 Pamatpiegādes apraksts

2.1 Vispārīgs raksturojums

SIA „Avoti SWF” lielāko daļu izejvielu koksnes granulu ražošanai (apaļkoks, koksnes atlikumi pēc pārstrādes) saņem no Latvijas. Neliela daļa izejmateriālu, kas netieši tiek saņemti pēc koksnes pārstrādes no citiem Latvijā esošiem koksnes pārstrādātājiem, nāk no Lietuvas, Igaunijas, Zviedrijas un Somijas.

SBP-controlled primary feedstock: 45,8 % (no aptuveni 9 piegādātājiem)

SBP-controlled secondary feedstock: 28,02 % (no aptuveni 7 piegādātājiem)

SBP- controlled tertiary feedstock: 0 %

SBP-compliant primary feedstock: 9,6 % (no aptuveni 8 piegādātājiem)

SBP-compliant secondary feedstock: 16,58 % (no aptuveni 8 piegādātājiem)

SBP-compliant tertiary feedstock: 0 %

SBP-noncompliant feedstock: 0 %

Sugas: *Picea abies* (L.) H. Karst.; *Pinus sylvestris* (L.); *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.; *Alnus incana* (L.) Moench, *Populus tremula* (L.); *Betula pendula* (Roth); *Betula pubescens* (Ehrh.)

Informācija par LATVIJAS mežu resursiem

Latvijā meži aizņem 3,01 milj./ha. Pēc Valsts meža dienesta datiem (attiecībā uz apskatītajām platībām, kas tiek pakļautas saimnieciskajai darbībai, ko regulē Meža likums) meža teritorija aizņem 51 % (meža zemju platības (3,32 milj./ ha) procentuālā attiecība pret valsts teritorijas kopējo platību). Latvijā valstij pieder meži 1,48 milj./ha platībā (49 % no kopējās mežu platības), savukārt pārējo īpašnieku mežu kopplatība ir 1 560 961 ha (51,68 % no kopējās mežu platības). (Valsts meža dienests, Publiskā informācija, 2016.). Privāto meža zemju īpašnieku skaits Latvijā ir aptuveni 144 tūkstoši.

Meža aizņemtā platība palielinās. Meža platību pieaugums notiek gan dabiskā ceļā, gan mākslīgi, apmežojot neauglīgās un lauksaimniecībā neizmantojamās zemes.

Pēdējā desmitgadē koksnes ražošana Latvijā svārstās no 9 līdz 13 miljoniem kubikmetru (Valsts meža dienests: vmd.gov.lv, 2017 gads).

Mežu zemi veido:

- meži: 3,01 milj./ ha (90,7 %);
- purvi: 0,17 milj./ ha (5,1 %);
- izcirtumi: 0,032 milj./ ha (0,96 %);

- pārplūdušas teritorijas: 0,015 ha (0,5 %);
- infrastruktūras objekti: 0,062 milj./ha (1,9 %).
- citas zemes: 0,016 milj./ha (0,5 %)

(Valsts meža dienests: vmd.gov.lv, 2017. gads)

Mežu iedalījums pēc dominējošām sugām:

- Priede: 34,3 %
- Egle: 18,0 %
- Bērzs: 30,8 %
- Melnalksnis: 3,0 %
- Baltalksnis: 7,4 %
- Apse: 5,4 %
- Ozols: 0,3 %
- Osis: 0,5 %
- Citas sugas: 0,3 %

(Valsts meža dienests: vmd.gov.lv, 2015. gads)

Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā, sadalījums pēc platības (2014. gads):

- Priede: 20 %
- Egle: 17 %
- Bērzs: 28 %
- Baltalksnis: 12 %
- Apse: 20 %
- Citas sugas: 3 %

(Valsts meža dienests: vmd.gov.lv, 2015. gads)

Koksnes ieguve pēc ciršu veidiem, sadalījums pēc saražotā apjoma (2014. gads):

- Nobeiguma cirte: 81,00 %
- Retināšanas cirte: 12,57 %
- Sanitārā kailcirte: 3,63 %
- Sanitārā izlases cirte: 1,43 %
- Atmežošanas cirte: 0,76 %
- Citi ciršu veidi 0,06 %

(Valsts meža dienests: vmd.gov.lv, 2015. gads)

Mežsaimniecības nozare

Mežsaimniecības nozare Latvijā ir Zemkopības ministrijas pārziņā, kas sadarbībā ar nozares interešu grupām izstrādā meža politiku, nozares attīstības stratēģiju, kā arī meža apsaimniekošanas, meža resursu

izmantošanas, dabas aizsardzības un medību normatīvo aktu projektus (Zemkopības ministrija: www.zm.gov.lv).

Latvijas likumos un Ministru kabineta noteikumos ietverti normatīvo prasību izpildi mežu apsaimniekošanā neatkarīgi no īpašuma veida kontrolē Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošais Valsts meža dienests (Valsts meža dienests: www.vmd.gov.lv).

Valsts īpašumā esošo mežu apsaimniekošanu nodrošina 1999. gadā izveidotā A/S „Latvijas valsts meži”.

Uzņēmums īsteno valsts intereses, nodrošinot meža vērtības saglabāšanu un palielināšanu, kā arī vairojot meža nozares devumu valsts ekonomikā (www.lvm.lv).

2016.gadā eksports sasniedza 2,084 miljardu eiro lielus ienākumus (www.zm.gov.lv).

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA

Vēsturiski Latvijas mežu ekstensīva izmantošana saimnieciskiem nolūkiem sāka salīdzinoši vēlāk nekā daudzās citās Eiropas valstīs, tāpēc Latvijā ir saglabājusies lielāka bioloģiskā daudzveidība.

Dabas vērtību saglabāšanai ir izveidotas 683 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (2017.gadā daļa no šīm teritorijām iekļauta vienotajā Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā *Natura 2000*). Lielākā daļa aizsargājamo teritoriju atrodas valsts īpašumā.

Lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina, tiek veidoti mikroliegumi. Saskaņā ar Valsts meža dienesta informāciju, 2016. gada oktobrī mikroliegumu kopējā platība bija 42600 ha. Bioloģiski augstvērtīgu mežaudžu apzināšana un aizsardzības pasākumu ieviešana notiek nepārtraukti.

Savukārt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai meža apsaimniekošanas procesā ir izstrādātas vispārējas dabas aizsardzības prasības, kas attiecas uz visiem meža apsaimniekotājiem. Tās nosaka, ka mežizstrādes darbos jā saglabā atsevišķi vecākie un lielākie koki, atmiruši koksne, pamežu koki un krūmi, mitras mikro ieplakas u.c. struktūras, veicinot daudzu organismu mājvietu saglabāšanu.

Latvija ir ratificējusi CITES konvenciju (Konvencija par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām) 1997. gadā. Latvijas mežos neaug CITES sarakstos minētās koku sugas.

MEŽS UN SABIEDRĪBA

Meža teritorijas, kurās rekreācijas nodrošināšana ir viens no galvenajiem meža apsaimniekošanas mērķiem, veido līdz 8 % no kopējās mežu platības jeb 293 000 hektārus (2012. gads). Skatu torņi, izziņas takas, kultūrvēsturiskie dabas objekti, atpūtas vietas – tie ir tikai daži no mežos pieejamajiem rekreācijas infrastruktūras objektiem, kurus var izmantot ikviens. Īpaša uzmanība šādu teritoriju iekārtošanai tiek pievērsta valsts īpašumā esošajos mežos. Rekreācijas funkcijas pilda arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (izņemot zonas, kur noteikts stingrs dabas aizsardzības režīms) – nacionālie parki, dabas parki, aizsargājamo ainavu apvidi, aizsargājamie dendroloģiskie stādījumi un aizsargājamie ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie objekti, vietējās nozīmes dabas parki, Baltijas jūras krasta kāpas aizsargjoslas, aizsargjoslas ap pilsētām, meži pilsētu administratīvajās teritorijās u.c.. Latvijas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) pārvaldību nodrošina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautībā

esošā Dabas aizsardzības pārvalde. Daļu no Latvijas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (IADT) apsaimnieko Dabas aizsardzības pārvalde, daļu - zemes īpašnieki, tiesiskie valdītāji. Bez tam, zemes īpašnieki, tiesiskie valdītāji ierīko atpūtas vietas mežos arī ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (piemēram, Latvijas valsts meži <http://www.lvm.lv/par-mums/sociala-atbildiba/atputas-vietas> [1]).

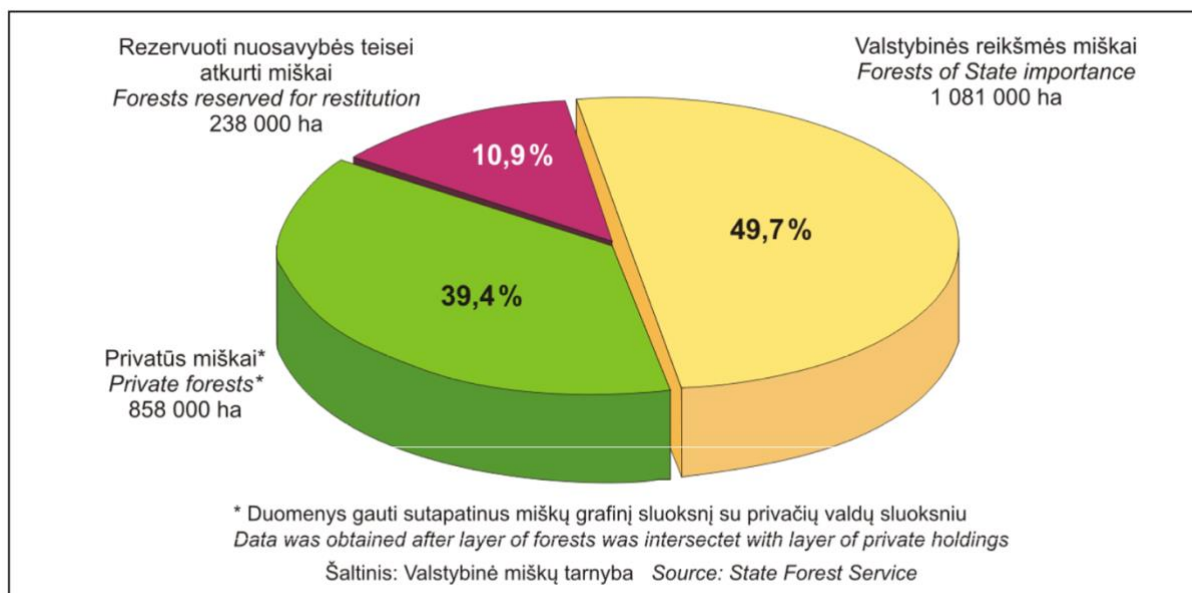
SERTIFIKĀCIJA

A/S „Latvijas valsts meži” un privāto īpašnieku meži tiek sertificēti atbilstoši FSC un PEFC sertifikācijas sistēmām. Aptuveni 1, 737 milj. ha Latvijas mežu no kopējās 3 056 578 ha mežu platības ir sertificēti saskaņā ar FSC un/vai PEFC sertifikācijas sistēmām. Latvijā darbojas abas minētās sistēmas.

Informācija par LIETUVAS mežu resursiem.

Lietuvā vairāk nekā 50 % zemes teritorijas aizņem lauksaimniecības zemes. Ar mežu klātā zeme aizņem aptuveni 28 % jeb 2,18 miljonus ha, bet zeme, kas tiek klasificēta kā mežs, aizņem aptuveni 30 % no kopējās zemes platības. Valsts dienvidaustrumu daļa ir klāta ar mežu visbagātīgāk – šeit meži aizņem aptuveni 45 % no kopējās zemes platības. Kopējo zemes platību, kas pieder valsts mežu uzņēmumiem, iedala meža un ārpus meža zemēs. Meža zemi iedala ar mežu klātajā zemē un zemē, kas nav klāta ar mežu. 2013. gadā kopējais vērtības pieaugums mežsaimniecības sektorā (ieskaitot mēbeļu ražošanu) bija LTL 4,9 miljardi, kas ir par 10 % vairāk, salīdzinot ar 2012. gadu.

FOREST LAND BY OWNERSHIP 01.01.2014

MEŽA ZEME PĒC ĪPAŠUMTIESĪBĀM, 01.01.2014.

Meža zeme tiek iedalīta četrās aizsardzības kategorijās: rezervāti (2 %), ekoloģiskā kategorija (5,8 %), aizsargājamā kategorija (14,9 %) un komerciālā kategorija (77,3 %). Rezervātos jebkura veida izciršana ir

aizliegta. Nacionālajos parkos kailcirtes ir aizliegtas, taču retināšana un sanitārā ciršana ir atļauta. Kailcirtē ir atļauta, taču ar noteiktiem ierobežojumiem aizsargājamajos mežos. Tas pats attiecas uz retināšanu. Komerčiālās kategorijas mežos ierobežojumi izstrādes metodēm gandrīz nepastāv.

Lietuva ir parakstījusi CITES konvenciju 2001. gadā. Mežu apsaimniekošanā tiek ievērotas CITES prasības, kaut arī Lietuvā nav sastopamas CITES sarakstos minētās sugas.

Lietuva atrodas tā saukto jaukto mežu joslā ar augstu platlapju un jaukto skuju koku-platlapju audžu procentuālo attiecību. Lielākā daļa mežu, it īpaši egles un bērzi, bieži aug jauktās audzēs. Priežu meži ir visbiežāk sastopamais mežu veids, kas klāj aptuveni 38 % no mežainās zemes. Egļu un bērzu meži aizņem attiecīgi 24 % un 20 %. Alkšņu meži aizņem aptuveni 12 % no mežu zemes, kas ir salīdzinoši augsts rādītājs, kurš liecina par mitruma daudzumu konkrētās vietās. Ozoli un oši katrs aizņem aptuveni 2 % no mežu zemes. Platība, ko aizņem apšu audzes, ir gandrīz 3 %.

Lietuvā augošie meži veido aptuveni 180m³ koksnes uz hektāru. Dabiskās audzēs visos Lietuvas mežos ir vidēji 244 m³ koksnes uz hektāru. Kopējais gada pieaugums ir gandrīz 11 900 000 m³, un vidējais koksnes pieaugums ir sasniedzis 6,3m³ uz hektāru gadā.

Potenciālais ikgadējais plānotās mežsaimniecības apjoms ir 5,2 miljoni m³, no kuriem 2,4 miljoni m³ ir zāģmateriāli, bet atlikušie 2,8 miljoni m³ ir neliela izmēra koksne celulozes un dēļu ražošanai vai izmantošanai malkā. Aprēķini attiecas uz tuvāko 10 gadu periodu. Ja tiks ieviestas intensīvākas un efektīvākas meža apsaimniekošanas sistēmas, vajadzētu tikt īstenotam veiksmīgam pieaugumam.

Visu Lietuvas valsts mežu sertifikācija tiek veikta saskaņā ar stingrāko sertifikācijas sistēmu pasaulē – FSC (Forest Stewardship Council). Šī sertifikācija apliecina, ka Lietuvas valsts meži tiek apsaimniekoti atbildīgi, ievērojot aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas prasības.

(Avots: <http://www.fao.org/docrep/w3722e/w3722e22.htm>)

IGAUNIJAS mežu resursi

Igaunija ir Eiropas Savienības dalībvalsts kopš 2004. gada. Igaunijas likumdošana atbilst ES likumdošanai un direktīvām. Valsts likumdošanas akti atsaucas uz starptautisko likumu kopumu. Visa likumdošana ir veidota demokrātiskā sistēmā un to var brīvi komentēt visas ieinteresētās puses¹. Igaunijas likumdošana nosaka stingras prasības attiecībā uz meža zemes izmantošanu. Igaunijas mežsaimniecības attīstības plānā 2020. gadam² ir noteikti skaidri mērķi un stratēģija, lai nodrošinātu, ka meža zeme tiek aizsargāta atbilstoši ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas standartiem. Vides ministrija koordinē valsts pienākumu izpildi mežsaimniecības nozarē. Vides politikas ieviešanu un pārraudzību īsteno divas atsevišķas iestādes, kas

¹ http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/estonia/index_en.htm

² Oriģinālais nosaukums: „Eesti metsanduse arengukava aastani 2020”; ko apstiprinājis Igaunijas parlaments ar lēmumu Nr. 909 OE 2011. gada 15. februārī
http://www.envir.ee/sites/default/files/elfinder/article_files/mak2020vastuvoetud.pdf

atrodas tās pakļautībā. Igaunijas Vides pārvalde uzrauga visus Igaunijas mežos veiktos darbus, savukārt Vides inspekcija pārrauga visas aizsargājamās vides teritorijas.

Meža jēdziens ir definēts Meža likumā. Likumdošanā ir minētas trīs galvenās meža kategorijas: komerciālais mežs, aizsardzības mežs un aizsargājamais mežs. Vadoties pēc īpašumtiesībām, mežus var iedalīt privātajos mežos, pašvaldību mežos un valsts mežos. Valsts meži veido aptuveni 40 % no kopējās mežu platības³ un tie ir sertificēti atbilstoši meža apsaimniekošanas sistēmām FSC un PEFC, un virknei dažādu standartu, kuros indikatori, kas saistīti ar meža apsaimniekošanas plānošanu, kartēm un meža inventarizācijas ierakstu pieejamību, tiek nepārtraukti novērtēti un reģistrēti⁴. Valsts mežus pārvalda Valsts meža pārvaldes centrs (RMK) – valsts peļņas organizācija, kas dibināta, balstoties uz Meža likumu, un tās galvenais pienākums ir ilgtspējīga un efektīva valsts mežu apsaimniekošana.

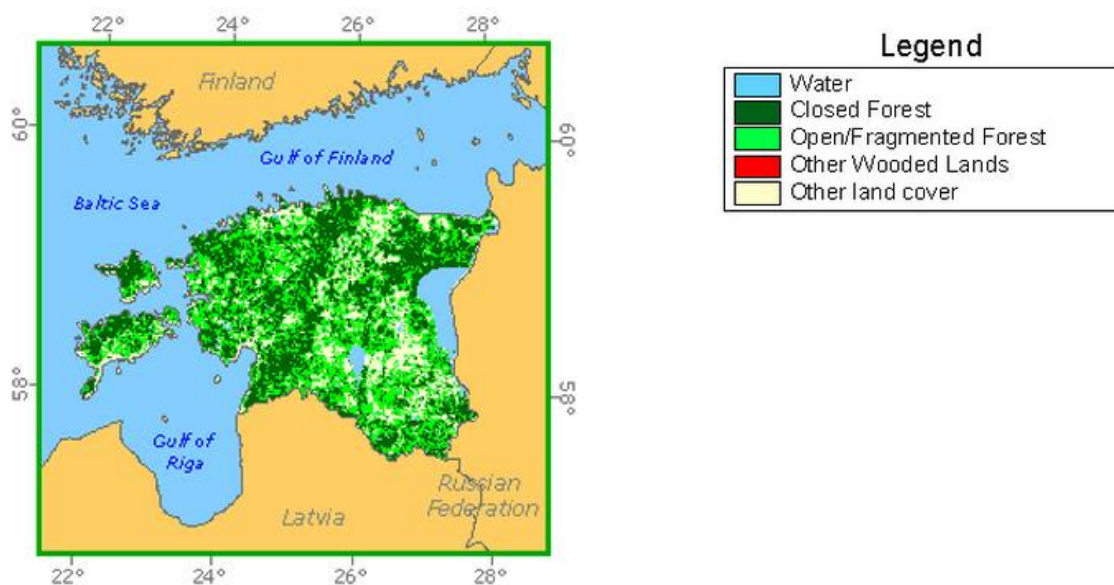
Šobrīd vairāk nekā 2 230 000 ha jeb 51 % no Igaunijas sauszemes teritorijas klāj meži (1. attēls), un šis skaitlis pieaug. Saskaņā ar FAO (Pārtikas un lauksaimniecības organizācija) datiem laikā no 2000. līdz 2005. gadam vidējās ikgadējās meža platību izmaiņas bija +0.4 %⁵. Mežsaimniecības attīstības plānā 2012.–2020. gadam un Meža gadagrāmātā 2013, kas sniedz ikgadējas atskaites un faktus par mežiem Igaunijā, ir minēts, ka pēdējās desmitgades laikā izciršanas koeficients Igaunijas mežos ir no 7 līdz 11 milj. m³ gadā (Meža gadagrāmata 2013⁶). Šis rādītājs atbilst ilgtspējīgas attīstības principam, kad izciršanas koeficients nepārsniedz ikgadējo pieaugumu un atbilst ilgtermiņa ekonomikas, sociālajām un vides prasībām. Saskaņā ar Mežsaimniecības attīstības plānu 2012.–2020.gadam, ilgtspējīgs izciršanas koeficients ir 12–15 milj. ha gadā.

³ <http://www.rmke.ee/organisation/operating-areas>

⁴ <http://www.rmke.ee/organisation/environmental-policy-of-rmk/certificates>

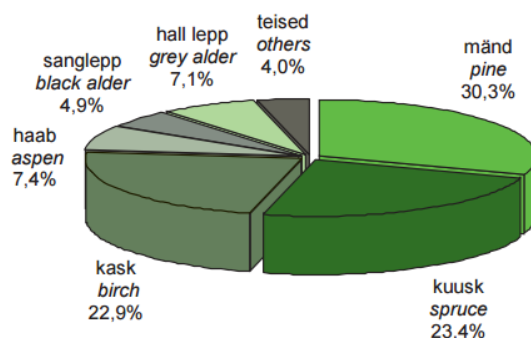
⁵ <http://www.fao.org/forestry/country/32185/en/est/>

⁶ http://www.keskkonnainfo.ee/failid/Mets_2013.pdf

1.attēls. Meža aizņemtā teritorija Igaunijā (FAO: <http://www.fao.org/forestry/country/en/est/>)

Sadalījums pēc Igaunijā augošajām koku sugām ir redzams 2. attēlā.

2. attēls. Sadalījums pēc augošajām koku sugām (Meža gadagrāmata 2013).

Lai veiktu darbus jebkura veida mežā, ir nepieciešami derīgi meža inventarizācijas dati vai meža apsaimniekošanas plāns, kā arī ciršanas atļauja, ko izdevusi Vides pārvalde. Visas izdotās ciršanas atļaujas un meža inventarizācijas dati ir pieejami publiskā mežu reģistra tiešsaistes datubāzē⁷.

Aizsargājamo mežu teritorijas veido līdz 25,3 % no kopējās mežu platības, savukārt 10 % meža atrodas stingrā aizsardzībā. Vairākums aizsargāto mežu ir valsts īpašums. Galvenā regula, kas nosaka bioloģiskās

⁷ <http://register.metsad.ee/avalik/>

daudzveidības saglabāšanu un dabisko resursu ilgtspējīgu izmantošanu, ir Dabas aizsardzības likums⁸. Igaunija parakstīja Konvenciju par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām (CITES) 1992. gadā⁹ un pievienojās Starptautiskajai dabas un dabas resursu aizsardzības savienībai (IUCN) 2007. gadā¹⁰. Igaunijā dabiskos apstākļos neaug koku sugas, ko aizsargā CITES vai IUCN.

Saskaņā ar Meža gadagrāmatu 2013 koksnes, papīra un mēbeļu nozare (503,5 miljoni eiro) sniedza 21,6 % lielu ieguldījumu kopējā sektorā, nodrošinot 3,3 % kopējā vērtības pieauguma. Mežsaimniecība veidoja 1,6 % no vērtības pieauguma.

Igaunijā ir atļauts pa dabiskām un kultūras nozīmes teritorijām pārvietoties kājām, ar velosipēdu, ar slēpēm, ar laivu vai zirga mugurā. Īpaši neatzīmētā un neierobežotā privātīpašumā drīkst ienākt jebkurā laikā, lai lasītu ogas, sēnes, ārstniecības augus, nokritušus vai sakaltušus zarus, ja īpašnieks to nav aizlēdzis. Īpaši neatzīmētā un neierobežotā privātīpašumā ir atļauts apmesties teltī uz laiku līdz 24 stundām. Valsts meža pārvaldes centrs (RMK) piedāvā aktivitātes un atpūtas iespējas dabā, kā arī atpūtas iespējas aizsargājamās teritorijās, un nodrošina izglītošanu par dabisko vidi, kurā drīkst uzturēties¹¹.

ZVIEDRIJAS meža resursi

Zviedrija ir parlamentāra konstitucionāla monarhija, kas pievienojās ES 1995. gadā.

Zviedrijas Mežu aģentūra ir valsts iestāde, kas atbild par jautājumiem saistībā ar mežu. Tā cenšas nodrošināt, ka valsts meži tiek apsaimniekoti, lai garantētu bagātīgu un ilgtspējīgu mežizstrādi, vienlaikus saglabājot bioloģisko daudzveidību. Aģentūra cenšas arī vairo izpratni par meža nozīmi, tostarp tā vērtību atpūtai brīvā dabā. Aģentūrai ir biroji visā valstī. Tās svarīgākie uzdevumi ir sniegt konsultācijas ar mežu saistītos jautājumos, pārraudzīt atbilstību Mežu likumam, sniegt pakalpojumus mežrūpniecības nozarei, atbalstīt dabas aizsardzības centienus un veikt inventarizācijas.

Zviedrijā ir nākamā lielākā apmežotā zona aiz Krievijas. Zviedrijas saimnieciski nozīmīgie meži klāj aptuveni 23 miljonus hektāru. Tomēr, aprēķinot zonu saskaņā ar starptautiskajām meža zemes definīcijām, tā ir 27 miljonus hektāru liela. Priede un egle ir lielākoties dominējošās sugas Zviedrijas mežos. Šīs divas sugas veido vairāk nekā 80 % no koksnes krājumiem. Zviedrijas ziemeļu daļā priede ir izplatītākā suga, savukārt Zviedrijas dienvidu daļā dominē egle apvienojumā ar bērzu.

Pateicoties efektīvai un tālredzīgai mežu apsaimniekošanai, pēdējo simts gadu laikā koksnes krājumi Zviedrijā ir palielinājušies par vairāk nekā 60 %, un šobrīd tie veido 3000 miljonus m³. Pēdējos gados

⁸ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/517062015004/consolide>

⁹ <http://www.envir.ee/et/cites>

¹⁰ <http://www.envir.ee/et/iucn>

¹¹ https://www.eesti.ee/eng/topics/citizen/keskkond_loodus/maa/metsandus_1

izcirstais apjoms svārstās no 85 līdz 90 miljoniem m³, savukārt ikgadējais pieaugums – aptuveni līdz 120 miljoniem m³.

Aizsargājamās meža teritorijas Zviedrijā aizņem apmēram 1,9 miljonus hektāru. Aptuveni 90 % no šiem mežiem ir atļauta maznozīmīga darbība. Stingri aizsargāti meži, kur cilvēka darbība nav atļauta, aizņem aptuveni 0,3 % no mežu platības. Nacionālie parki, dabas rezervāti un dabas aizsardzības zonas aizņem 4,2 miljonus hektāru, tas ir, 10 % no Zviedrijas sauszemes teritorijas. Pastāv vismaz 220 000 hektāri aizsargāto mežu teritorijas, kas meža pieauguma izpratnē ir produktīvi. Turklāt pastāv aptuveni 12 000 hektāri aizsargāto dzīvotņu veidu teritorijas un 25 000 hektāri atmatā atstātas meža zemes, ko aizsargā vides aizsardzības līgumi. Lielas meža teritorijas tiek aizsargātas, pateicoties arī meža īpašnieku brīvprātīgajai darbībai. 1974. gada augustā Zviedrija parakstīja Konvenciju par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām floras un faunas sugām. Tā stājās spēkā 1975. gada jūlijā. Zviedrija ir arī nodibinājusi IUCN Nacionālo komiteju.

Privātajiem meža īpašniekiem pieder aptuveni 50 % no Zviedrijas mežiem, privātajiem mežsaimniecības uzņēmumiem – aptuveni 25 % un valstij un pārējiem publiskajiem īpašniekiem – atlikušie 25 %. Meža īpašumtiesības dažādos reģionos Zviedrijā atšķiras. Valsts dienvidu daļās meži pieder galvenokārt privātpersonām, savukārt Zviedrijas ziemeļu daļā uzņēmumiem pieder ievērojami lielāka mežu teritorija.

80 % no Zviedrijas meža zemes ir sertificēti saskaņā ar FSC vai PEFC sertifikācijas sistēmu. Saskaņā ar FSC sistēmu ir sertificēti aptuveni 10,2 miljoni hektāri meža, bet saskaņā ar PEFC sistēmu – 7,5 miljoni hektāri. No kopējās 7,5 miljonus hektāru lielās platības, kas sertificēta saskaņā ar PEFC sistēmu, 3 miljoni hektāri pieder privātajiem īpašniekiem.

SOMIJAS meža resursi

Somija ir parlamentāra republika, kas 1995. gadā kļuva par ES dalībvalsti.

Koksnes ciršanu Somijā regulē Mežu likums. Reģionālie mežsaimniecības centri kontrolē mežsaimniecības likumdošanas ieviešanu un akceptē meža izmantošanas deklarācijas, kurās meža īpašnieki informē par mežaudzes rādītājiem, plānotajiem pasākumiem, meža atjaunošanu un ekoloģiskajām problēmām konkrētajā vietā pirms var veikt izciršanu. Reģionālie vides centri kontrolē Dabas aizsardzības likuma ieviešanu. Somijas valsts meža programmā ir izklāstīta arī likumīgi iegūtu kokmateriālu nozīme un uzskaitīti pasākumi ilgtspējīgas koksnes veicināšanai un kokmateriālu nelikumīgas ieguves kontrolēšanai gan valsts, gan starptautiskā līmenī.

Somijā mežu platības aizņem 22 miljonus hektāru. Dažādas aizsargājamās teritorijas klāj vairāk nekā 3 miljonus hektāru (14,5 % no mežu platības). Stingri aizsargājamās teritorijas, kurās netiek veikta nekāda saimnieciskā darbība, aizņem 10 % no mežiem.

Privātajiem meža īpašniekiem (galvenokārt ģimenēm) pieder vairākums (60 %) Somijas mežu. Mežu īpašnieki pārdod kokmateriālus, kas nozīmē, ka mežizstrādes atļauju iegūšana uzpirkšanas ceļā Somijā netiek īstenota. Īpašniekiem ir jāsaņem piekrišana meža izmantošanas deklarācijai no reģionālajiem meža centriem. Valstij pieder 26 % no Somijas mežiem, privātajām nozarēm, piemēram, mežsaimniecības uzņēmumiem 9 % un pārējiem 5 %.

Valsts meži galvenokārt atrodas Somijas ziemeļos, un 45 % no tiem tiek stingri aizsargāti. Valsts meža platības pārvalda valsts uzņēmums "Metsähallitus". Sertifikācija meža īpašniekiem ir brīvprātīga, tomēr aptuveni 95 % no Somijas komerciālā meža ir sertificēti saskaņā ar PEFC sertifikācijas sistēmu (Meža sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programma). Sertifikācijas kritēriji ir bargāki nekā dekrētlukumi, kas nozīmē, ka praksē sertifikācija nosaka mežkopības standartu Somijā. Daļa Somijas mežu ir sertificēti arī saskaņā ar Mežu uzraudzības padomes (FSC) sistēmu. Šo mežu platība aizņem nedaudz mazāk kā 2 % no Somijas mežiem.

Aptuveni 90 % meža platības ir sertificēta saskaņā ar PEFC meža apsaimniekošanas sistēmu un aptuveni 10 % meža platības ir sertificēti saskaņā ar FSC meža apsaimniekošanas sistēmu.

Saskaņā ar ANO EEK pārskatu, nelikumīgi iegūtu kokmateriālu daudzums Somijā ir niecīgs. Plaša nacionālā meža inventarizācija, valsts meža programma un reģionālās meža programmas, plaši izplatīti individuālie meža apsaimniekošanas plāni un fakts, ka liela daļa mežu pieder privātajai nerūpnieciskajai nozarei, gandrīz nodrošina nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirgus neesamību un niecīgu kokmateriālu nelikumīgu ieguvu Somijā.

Somija pievienojās CITES konvekcijai 1976. gadā. Mūsdienās CITES konvencijas un saistīto ES regulu ieviešanu regulē Dabas aizsardzības likums (1096/1996), kas stājās spēkā 1997. gada 1. janvārī. 1999. gadā IUCN Padome apstiprināja Somijas IUCN Nacionālo komiteju.

Meža nozare ir viens no galvenajiem Somijas tautsaimniecības atbalsta elementiem. 2011. gadā šajā nozarē tieši tika nodarbināti aptuveni 70 000 cilvēki Somijā, kas veido 2,8 % no visiem strādājošajiem. Mežrūpniecības nozares nodrošina vienu piektdaļu no Somijas eksporta ienākumiem. 2011. gadā vairāk nekā 60 % no meža nozaru radītās pievienotās vērtības veidoja celulozes un papīra nozares un pārējie koksnes izstrādājumi. Reģionālā līmenī meža nozares nozīme ir lielāka Somijas dienvidaustrumu daļā un Etelä-Savo reģionā, kā arī Somijas centrālajos reģionos, kur nozare nodrošina aptuveni desmit procentus no reģionālā IKP.

Līdzīgi kā Igaunijā, Somijā ir spēkā samērā reti izplatītas "Tiesības brīvi pārvietoties dabā" (Jokamiehenookeus), kas piešķir tiesības ikvienam – somiem un citu valstu iedzīvotājiem – brīvi pārvietoties dabā. Ogu un sēņu lasīšana ir atļauta pat privātās teritorijās, tādējādi, papildus produktiem vietējam vai ģimenes patēriņam, brīva piekļuve mežam nodrošina ienākumu gūšanas iespējas tiem, kuri pārdod meža

ne-koksnes produktus. Tiesības brīvi pārvietoties dabā parasti tiek izmantotas, izrādot pienācīgas rūpes par vidi un vispārēju pieklājību zemes īpašniekam vai tiem, kuri dzīvo tuvumā.

Par Somijas pamatiedzīvotāju grupu tiek uzskatīti sāmi. Viņu tiesības ir noteiktas daudzos likumos, piemēram, Konstitūcijā, sāmu Parlamenta likumā, Likumā par Somijas mežu un parku uzturēšanu un Likumā par ziemeļbriežu turēšanu. Sāmu Parlaments ir augstākais sāmu politiskais veidojums Somijā. Sāmu Parlaments pārstāv sāmus nacionālajos un starptautiskajos jautājumos, un tas pievēršas jautājumiem saistībā ar sāmu valodu, kultūru un viņu kā pamatiedzīvotāju stāvokli. Sāmu Parlaments var īstenot iniciatīvas, izteikt ierosinājumus un paziņojumus varas iestādēm. Sāmu Parlamenta likumā ir arī noteikts, ka varas iestādēm ir pienākums vienoties ar sāmu Parlamentu par visiem svarīgiem pasākumiem attiecībā uz sāmiem, tostarp valstij piederošas zemes un aizsargājamu teritoriju izmantošanu.

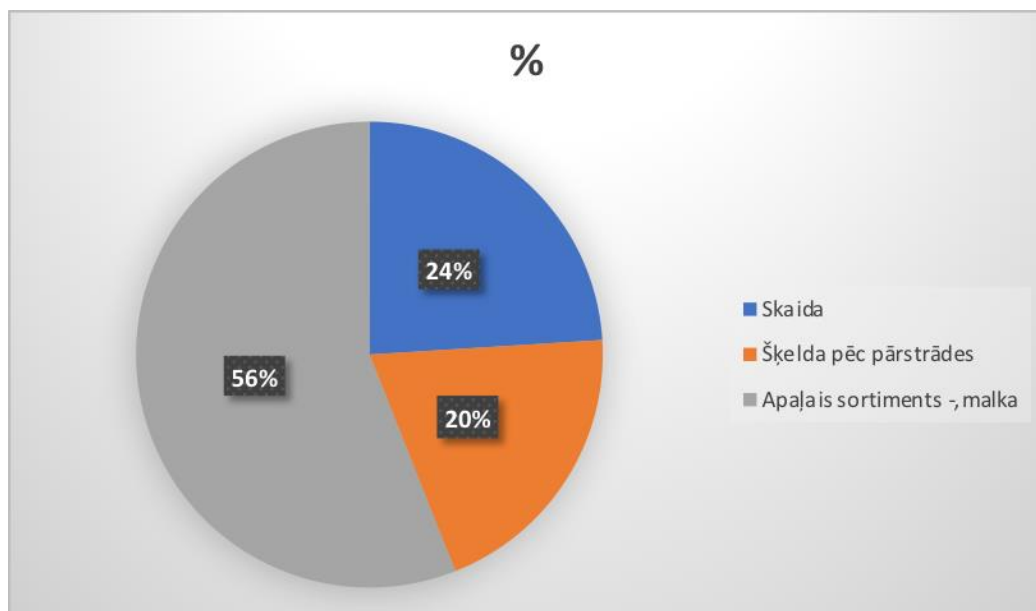
2.2 Pasākumi, kas tiek veikti, lai motivētu sertifikāciju starp izejmateriālu piegādātājiem

No SBP granulu ražošanai izmantojamām izejvielām 25-30 % ir FSC un PEFC sertificēts materiāls. Uzņēmuma politika ir vērsta uz to, lai veicinātu sadarbību ar sertificētiem piegādātājiem. Izejmateriālus (zāģu skaidas) veido piegādātāju pamatprodukcijas ražošanas koksnes atkritumi. Šī iemesla dēļ nesertificēti un jauni piegādātāji tiek aicināti sertificēt savu pamatprodukciju un lietderīgi izmantot pārpalikumus. Laikā, kad notika sagatavošanās SBP auditam un sertifikācijai, uzņēmums palielināja FSC sertificētu izejmateriālu daudzumu no 20 % līdz 30 %. Uzņēmuma vadība ir nolēmusi palielināt FSC un PEFC sertificēto izejmateriālu daudzumu līdz 90 % laika posmā līdz 2018. gada decembrim.

2.3 Nobeiguma cirtes paraugu ņemšanas programma

Biomasas, kā primārā izejmateriāla, īpatsvars pēc nobeiguma cirtēm ir aptuveni 55,68 % –salīdzinājumā ar citiem izejmateriālu veidiem. Primārie izejmateriāli tiek iegūti no pamatpiegādes zonas, un tos veido apaļais kokmateriāls. Izejmateriālus iegūst labi attīstītā, brīvā un atvērtā tirgū, kur valda citu patērētāju konkurence. Dažādi izejmateriālu veidi tiek iegūti, veicot darbus mežā. Visiem uzņēmumiem mežsaimniecības nozarē ir publiski pieejami piedāvātā sortimenta cenrāži. Tajos ir skaidri norādīts, ka baļķi (tai skaitā apdares baļķi) ir visvērtīgākā produkcija, taču apaļais kokmateriāls (malka), kas paredzēts, piemēram, granulu ražošanai, ir ievērojami mazvērtīgāka produkcija. Šī informācija ir iegūta no dokumentiem un datiem, ko iesnieguši piegādātāji un personas, kas nodarbojas ar mežu attīstīšanu.

2.4 Izejmateriālu plūsmas diagramma, attēlojot izejmateriālu veidu

2.5 Pamatpiegāžu skaitliskais raksturojums

Pamatpiegāde

- Kopējā pamatpiegādes platība: aptuveni 52456477 ha kopplatības no visiem mežu veidiem SBP ietvaros;
- Īpašumtiesību sadalījums: valsts īpašums – aptuveni 18494816 ha; privātīpašums – aptuveni 33961661 ha;
- Meža veids: Temperate 41 % / 59 % Heni boreālie;
- Mežsaimniecības veidi: aptuveni 52456477 ha apsaimniekots, daļēji dabisks mežs;
- Sertificētās mežu platības: 34889000 ha ir FSC sertificēti, 12590000 ha PEFC sertificēti;

Izejmateriāli

- Kopējais izejmateriālu apjoms: 250 000 - 300 000 m³;
- Primāro izejmateriālu apjoms: 150 000 - 200 000 m³;
- Primāro izejmateriālu procentuālais sadalījums apakšgrupās pēc SBP apstiprinātām meža apsaimniekošanas shēmām:
 - sertificēts pēc SBP apstiprinātas meža apsaimniekošanas shēmas - 18 %;
 - nav sertificēts pēc SBP apstiprinātas meža apsaimniekošanas shēmas – 0 %;
- Koksnes sugas, kas tiek izmantotas primārajos izejmateriālos:
Sugas: Picea abies (L.) H. Karst.; Pinus sylvestris (L.); Alnus glutinosa (L.) Gaertn.; Alnus incana (L.) Moench, Populus tremula (L.); Betula pendula (Roth); Betula pubescens (Ehrh.);

- j. Primāro izejmateriālu daudzums no primārā meža – 0 %;
- k. Primāro izejmateriālu, kas iegūti no primārā meža (j), procentuālais sadalījums, ņemot vērā turpmāk minētās kategorijas. Sadalīts apakšgrupās pēc SBP apstiprinātām meža apsaimniekošanas shēmām:
 - primārie izejmateriāli no primārā meža, kas sertificēts pēc SBP apstiprinātas meža apsaimniekošanas shēmas 0 %;
 - primārie izejmateriāli no primārā meža, kas nav sertificēts pēc SBP apstiprinātas meža apsaimniekošanas shēmas 0 %;
- l. Sekundāro izejmateriālu apjoms: 32300 b/m3 zāģskaidas (pārpalikumi kokzāģētavās) kā produkcijas ražošanas atlikumi;
- m. Terciāro izejmateriālu apjoms: 0 tonnas.

3 Pamatpiegādes novērtējuma prasība

SBE sistēma ir pabeigta	SBE sistēma nav pabeigta
	x

Organizācijas SBE sistēma nav pabeigta un nav gatava uz SBP piegādes ķēdes audita brīdī. Tā kā SBE sistēmas ieviešana ir laikietilpīga un nepieciešama ilgtermiņa sagatavošana un organizēšana, un uzņēmumam jau ir daļa FSC sertificēta (SBP-compliant) izejmateriāla, tika nolemts sadalīt sertifikācijas procesu 2 daļās: a) SBP novērtējums bez SBE; b) darbības jomas paplašināšanas novērtējums pēc SBE sistēmas pabeigšanas. SBE pārbaude tiek plānota pēc aptuveni 2 mēnešiem pēc galvenā novērtējuma.

4 Piegādes ķēdes novērtējums

Nav pielietojams

4.1 Joma

Nav pielietojams

4.2 Pamatojums

Nav pielietojams

4.3 Risku analīzes rezultāti

Nav pielietojams

4.4 Piegādātāju pārbaudes programmas rezultāti

Nav pielietojams

4.5 Noslēgums

Nav pielietojams

5 Pamatpiegādes novērtējuma process

Nav pielietojams

6 Konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm

Nav pielietojams

6.1 Atbilde uz ieinteresēto pušu komentāriem

Nav pielietojams

7 Sākotnējā risku novērtējuma pārskats

Nav pielietojams

8 Piegādātāju pārbaudes programma

Nav pielietojams

8.1 Piegādātāju pārbaudes programmas apraksts

Nav pielietojams

8.2 Koksnes ieguves vietu auditi

Nav pielietojams

8.3 Piegādātāju pārbaudes programmas rezultāti

Nav pielietojams

9 Risku mazināšanas pasākumi

Nav pielietojams

9.1 Risku mazināšanas pasākumi

Nav pielietojams

9.2 Kontrole un rezultāti

Nav pielietojams

10 Detalizēta informācija par rādītājiem

Nav pielietojams

11 Ziņojuma pārskatīšana

11.1 Profesionālā pārskatīšana

Ziņojuma gala versija tika nosūtīta ar kokrūpniecību, mežsaimniecību un meža vides procesiem saistītiem speciālistiem.

Ziņojums izskatīšanai tika nosūtīts:

Jānim Rozītīm – *CEO and Forest Programme* vadītājs, Pasaules dabas fonds (WWF asociētais partneris Latvijā), pieredze ilgtspējīgas mežsaimniecības praksē. Novērtējums:

Pamatpiegādes atskaite ietver pamatpiegādes vispārēju meža apsaimniekošanas raksturojumu, sniedz ieskatu meža nozares pārvaldībā, apraksta īstenotos pasākumus bioloģiskās daudzveidības un sociālo vajadzību mežā nodrošinājumam. Atskaitē sniegtā informācija ir aktuāla un atbilstoša izmantotajiem informācijas avotiem.

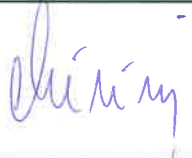
Pozitīvi vērtējama uzņēmuma nostāja veidot koksnes izejmateriālu iepirkumu, kuru izcelsme ir meža apsaimniekošana atbilstoši FSC meža apsaimniekošanas standarta prasībām. Ieteikums iespējami ātrākā periodā attīstīt lielāku koksnes izejmateriālu iepirkumu daļu, kuru izcelsme ir šādi apsaimniekoti meži.

Apzinoties bioloģiskās daudzveidības aizsardzības un sociālo vajadzību milzīgo aktualitāti meža apsaimniekošanā Latvijā, uzņēmuma atbildīgiem darbiniekiem nepieciešams attīstīt zināšanas par videi draudzīgu un sociāli atbildīgu meža apsaimniekošanu, kas nepieciešams arī ieviešot tuvākā laikā SBE sistēmu, kā arī attīstot uzraudzības sistēmu un īstenojot auditus izejmateriālu piegādātāju koksnes resursu ieguves vietās.

11.2 Publiskie vai papildu pārskati

SBR ziņojuma publiskā versija latviešu un angļu valodā ir publiski pieejama http://www.avoti.lv/lv/sbp_lv.pdf ieinteresētajām pusēm. Pēc iepazīšanās ar ziņojumu, komentārus un precizējumus var nosūtīt uz e-pastu arnita.apine@avoti.lv

12 Atskaites apstiprināšana

Pamatpiegādes atskaites apstiprināšana, ko veic galvenā pārvaldība			
Atskaitei sagatavoja:	Arnita Apine 	Kvalitātes vadītāja	04.12.2017.
	Vārds, uzvārds	Amats	Datums
Zemāk parakstījušās personas apliecina, ka tās ir organizācijas galvenās pārvaldības locekļi, un apstiprina, ka galvenā pārvaldība atzīst šīs novērtējuma atskaites saturu kā precīzu un pareizu pirms atskaites apstiprināšanas un pabeigšanas.			
Atskaitei apstiprināja:	Uldis Misiņš 	Valdes priekšsēdētājs	04.12.2017.
	Vārds, uzvārds	Amats	Datums
Atskaitei apstiprināja:	Jānis Misiņš 	Pārdošanas vadītājs	04.12.2017.
	Vārds, uzvārds	Amats	Datums

13 Jauninājumi

Piezīme: jauninājumi jānoformē uz papildu lapām – jāpublicē atsevišķi vai jāpievieno oriģinālajai publiskā kopsavilkuma atskaitei.

13.1 Būtiskas pamatpiegādes izmaiņas

Sniedziet jebkādu būtisku pamatpiegādes izmaiņu aprakstu.

13.2 Iepriekšējo risku mazināšanas pasākumu efektivitāte

Attiecībā uz visiem risku mazināšanas pasākumiem, kas tika noteikti novērtējuma laikā, sniedziet detalizētu atskaiti par to, vai pasākumi bija efektīvi vai nē.

13.3 Jauns risku novērtējums un risku mazināšanas pasākumi

Sniedziet jaunu risku novērtējumu par visiem attiecīgajiem indikatoriem.

13.4 Faktiskais izejmateriālu apjoms pēdējos 12 mēnešos

Uzņēmums uzsāka ražot produkciju 2017. gada augustā. Kopējais izejmateriāla iepirkums līdz 2017. gada 31. oktobrim ir: *15000 m3 apaļais sortiments un 33000 b/m3 skaida un šķelda pēc pārstrādes.*

13.5 Plānotais izejmateriālu apjoms nākamajos 12 mēnešos

2018. gada 1. janvāris - 31. decembris (saskaņā ar projekta datiem): 200 000 – 400 000 tonnas.